

Osaavaa kansalaistoimintaa

Opintokeskus **SIVIS**

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen vapaassa sivistystyössä * Arjen kansalaistaidot - osaamismerkkiperhe

Lea Lihavainen Opintokeskus SIVIS

Sospeva –hanke 16.9.2019

- Arjen kansalaistaidot -osaamismerkkiperhe
- Kolmas sektori, opintokeskus ja maahan muuttaneiden kotouttaminen
- Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- Mitä yhdistys- ja kansalaistoiminnassa opitaan?

Arjen kansalaistaidot

- Osaamismerkkiperhe

Osaamismerkkien tausta ja tarkoitus

- Arjen kansalaistaitojen osaamismerkkiperhe on tarkoitettu käytettäväksi maahanmuuttaneiden (aikuiset) lukutaitokoulutuksissa vapaan sivistystyön piirissä
- Osaamismerkit tukevat opiskelijaa tavoitteellisen työskentelyn harjoittelussa

Osaamismerkkien tausta ja tarkoitus

- 1.) tuoda oma osaaminen näkyväksi opiskelijalle ja muille
- 2.) auttaa opiskelijaa voimaantumaa ja motivoitumaan opiskeluun
- 3.) toimia opetuksen ja jatkuvan arvioinnin työkaluna

Osallistuva oppija

Osaa sitoutua koulutukseen osallistumalla säännöllisesti sen tapaamisiin ja eri toimintamuotoihin

Osaava oppija

Opiskelija osaa toimia erilaisissa opiskeluympäristöissä

Opiskelija osaa kuvata ja arvioida omaa osaamistaan

Opiskelija osaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan opettajan tai opinto-ohjaajan tuella

Paikallistuntija

Opiskelija osaa liikkua lähiympäristössään

Opiskelija osaa käyttää lähialueensa palveluja

Opiskelija osaa etsiä tuetusti itseään kiinnostavan harrastuksen tai yhteisön

Kulttuurintuntija

Opiskelija hahmottaa suomalaisen tapakulttuurin peruspiirteitä

Opiskelija osaa hahmottaa suomalaisen yhteiskunnan ja kansalaisyhteiskunnan toimintaa

Opiskelija osaa hahmottaa suomalaista työelämää ja sen käytäntöjä

Arjen kansalaistaitaja

Osaamismerkit 1-4 on saavutettu

Muu näyte arjen kansalaistaitojen saavuttamisesta
(säännöllinen osallistuminen vapaaehtoistoimintaan,
osaamisesta on kerätty kattava portfolio)

Kolmas sektori, opintokeskus ja maahanmuuttajien kotouttaminen

Arvo- ja aatepohja

Laajan kansalaisjärjestökentän arvo- ja aatemaailmaan sisältyvät useimmiten humaanit arvot:

- Ihmisen kunnioitus ja auttaminen
- Suvaitsevaisuus, tasa-arvo, demokratia
- Kulttuurimyönteisyys

>> Yhdistys- ja järjestökentän aktivoituminen maahanmuuttajien huomioimiseen ?

Mitä kansalaistoiminnassa opitaan?

- Minäkuvan ja oman identiteetin rakentaminen
- Toimiminen osana pienryhmää
- Oman toiminnan projektiluonteinen hallinta
- Yhteisön päämäärien ja arvojen sekä oman toiminnan ymmärtäminen osana suurempaa kokonaisuutta
- Erilaisten näkemysten ja tavoitteiden yhteensovittaminen
- Sosiaaliset taidot ja geneeriset, eri konteksteihin siirrettävät taidot
- Eettiset taidot kehittyvät ajan kanssa
- Vuorovaikutus-, neuvottelu-, kokous- ja hallinnon taidot VTT Marion Field¹³

Kolmas sektori kotouttajana

Kolmas sektori kotouttajana ja osaamisen edistäjänä

Yhteiskuntaan integroituminen

- kansalais- ja vapaaehtoistoiminnassa yhdessä toimien opitaan luontaisesti yhteiskunnan toimintatapoja, periaatteita ja arjen käytäntöjä
- kielen oppimista käytännön tilanteissa, tekemisen ja toiminnan yhteydessä; merkitys, käyttöyhteys, kielen sosiaalinen ulottuvuus
- em. voidaan syventää tavoitteelliseen opiskeluun yhdistetyllä kansalaistoimintaosallistumisella kantasuomalaisten ja muiden kanssa

Kolmas sektori kotouttajana ja oppimisen edistäjänä

Kansalaiseksi kasvaminen

- Yhdessä toimiminen, dialogisuus, vastavuoroisuus
- Täysivaltaista osallistumista monimuotoiseen kansalais-, yhdistystoimintaan (harrastukset, liikunta, terveys, vaikuttaminen jne.)
- Luottamuksen kokemus, mielipiteen ilmaisemisen opettelu, demokraattinen päätöksenteko jne
- Kaksisuuntaista kotoutumista

Kolmas sektori kotouttajana ja oppimisen edistäjänä

- Nonformaali ja informaali oppiminen usein vierasta maahanmuuttajille, samoin osallistuminen vapaaehtois- tai yhdistystoimintaan
- Yhdistystoimintaa kohtaan voi olla epäluuloja ja pelkojakin
- Itsetunnon ja voimaantumisen näkökulmista persoonallisten taipumusten (kädentaidot, luovuus, henkilökohtaiset kiinnostuksen kohteet) tukeminen tärkeää
- Maahanmuuttajien ”osaamisprofiili” on lähtökohtaisesti erilainen kuin valtaväestön eli osaamista tulee arvioida laaja-alaisesti

Kulttuuri- ja museokerho Joensuu

Kulttuuri- ja museokerho Joensuu

Kulttuuri- ja museokerho Joensuu

Kotoutumisvalmiuksien tukeminen ja osallistavat opintopolut –koulutusohanke Kiteen evankelinen kansanopisto ja Opintokeskus Sivis

